

Åsnen-Nytt 2011

AKTUELL INFORMATION FRÅN SKOGSSTYRELSEN & LÄNSSTYRELSEN MAJ 2011

Åsnentillsynen fyller 25 år!

Naturvårdstillsynen i sjön Åsnen, den s.k. Åsnentillsynen, startade 1987 och har pågått varje sommar sedan dess. Verksamheten firar alltså 25-års jubileum denna säsong. Läs mer om varför Åsnentillsynen kom till och vad den sysslar med längre fram.

I sommar jobbar en tillsynsman i Åsnenområdet och åker runt med båt på sjön för att hjälpa turister till rätta och för att informera om de regler som gäller (allemansrätt, fiske, eldningsförbud, naturreservat och fågelskydd). Tillsynen pågår med tyngdpunkt under turisternas högsäsong, från midsommar och fram till mitten av augusti, men viss tillsyn pågår fram till och med november månad.

Behöver du komma i kontakt med tillsynsmännen, ring dem på telefon 070/679 48 55 eller 070/202 22 51.

Vid akutfall (olycka, saknade personer eller skogsbrand) kontakta SOS Alarm 112.

Ordning och reda längs kanotleden genom Åsnen - Värendsleden

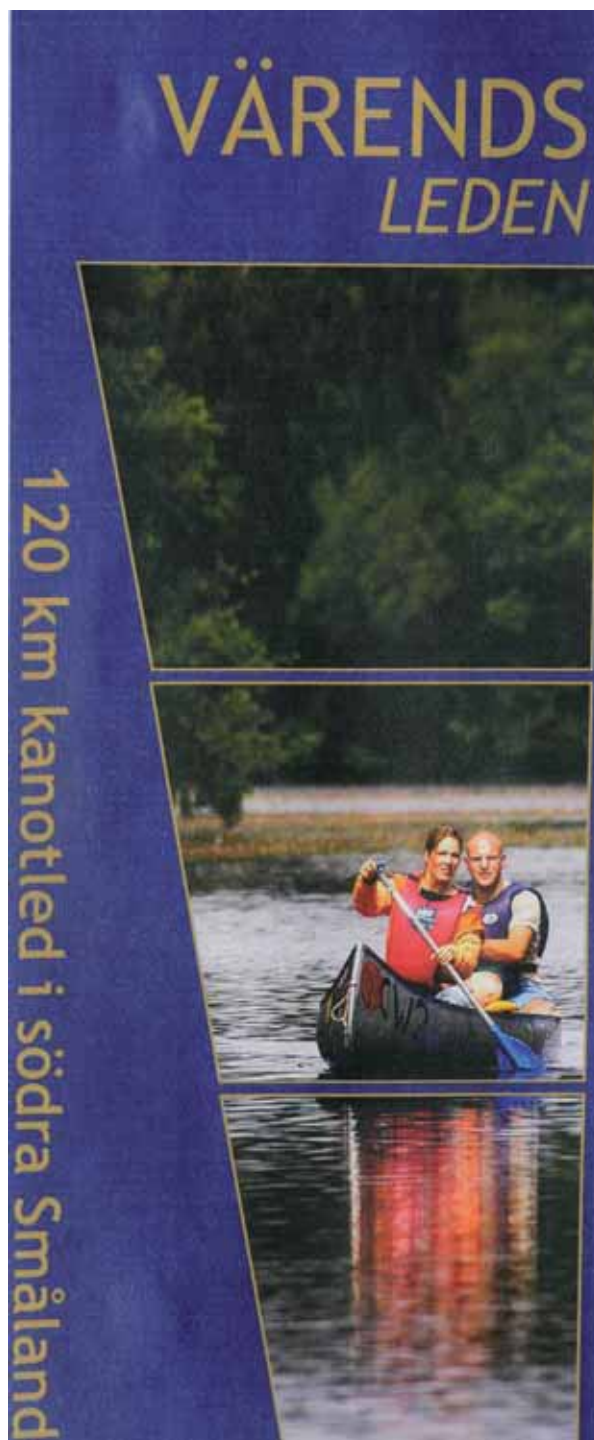
Alvesta, Tingsryd och Växjö Kommun driver tillsammans ett projekt för att förbättra informationen om kanotleden som går från Asa till Fridafors, Värendsleden. Projektet finansieras med lokala naturvårdspengar (LONA) och av de tre kommunerna.

Anledningen till projektet är att besökarna utmed leden tycks ha haft för lite kunskap om naturvärdena som finns i anslutning till leden. Fågelskyddsområden har inte respekterats och allemansrätten har missbrukats. Projektet syftar också till att rusta upp leden och förbättra vägvisningen utmed leden.

Inom projektet har inventering utförts av Skogs-sällskapet. Denna inventering utfördes i september 2010 och den syftade till att peka ut åtgärder som bör vidtas för att leden ska bli attraktiv och välskött igen. Utfallet av inventeringen har förmedlats till aktörer och markägare utmed Värendsleden vid en träff på Huseby bruk den 8 mars 2010 då de tre kommunerna var sammankallande. Såväl markägare och kommuner kommer i rimlig omfattning göra förbättringar utifrån inventeringen inför paddelsäsongen 2011.

Inom projektet tas en informationsfolder fram på svenska, engelska och tyska med huvudfokus på naturvärdena, svårigheter och etappbeskrivningar men även information om sevärdheter och hur besökaren bör bete sig utmed leden. Leden kommer även kompletteras med fler informationstavlor om naturvärdena samt nya skyltar som visar på ledens sträckning, svåra passager, strömt vatten samt skylta bättre till läger - och rastplatser. Samtliga skyltar ska vara på plats under maj månad. De tre kommunerna har under projektets gång fört en dialog med Åsnentillsynen och länsstyrelsen kring åtgärderna inom projektet.

Mer information om projektet lämnas av Anette Fransson, Alvesta Kommun, telefon 0472/155 29.

Kampen mot vattenväxten sjögull fortsätter

Under sommaren 2009 inventerades vattenväxten sjögull i Åsnen och i Mörrumsån. Sjögull är en introducerad och ingen naturlig art i Sverige och har en enorm spridningsförmåga och kan vålla stora problem där den förekommer. Inventeringen visade att det finns stora mängder sjögull i Brändeborgsfjorden och några små bestånd i Åsnen vid Urshult och i Hönshyltefjorden vid Ryd. Bekämpning av sjögull har skett under vintern 2011 på några mindre bestånd i Åsnen vid Urshult och i Hönshyltefjorden.

Här finns skyltar uppsatta med information om vad som sker. Tingsryds kommun har för avsikt att påbörja ett större projekt där målet är att helt utrota sjögull från Åsnenområdet. Det du själv kan göra för att undvika att sjögull sprids är att inte plocka sjögull och flytta den, inte köra med motorbåt genom sjögullsbestånd och inte heller slå eller klippa bestånd på egen hand. Om man använder vassklippning eller liknande metoder så sprider sig arten bara ännu mer. Hittar du sjögull i Åsnen eller någon annan sjö eller å, rapportera fyndet till respektive fiskevårdsområde, Tingsryds kommun eller Länsstyrelsen. Mer information om Sjögull finns på Länsstyrelsens hemsida under vattenvårdsprojekt.

Skyltning av gränser för fågelskyddsområden

För att störningskänsliga fåglar som storlom, fiskgjuse, lärkfalk, havsörn, bivråk och fisktärna skall kunna häcka framgångsrikt och få ut sina ungar finns det i Åsnen fågelskyddsområden med tillträdesförbud 1/4-31/7 eller 1/2-15/8. Totalt utgör dessa fågelskyddsområden 5 % av Åsnens yta. För att du som vistas på sjön skall se gränserna för dessa skyddsområden är de utmärkta med fasta skyltar och i vattnet finns bojar med skyltar. Ett annat bra hjälpmedel är att ha med sig en aktuell Åsenkarta ut på sjön, där fågelskyddsområden är tydligt markerade.

De skyltar som används för fågelskyddsområden är utformade för att man skall kunna tyda dem på långt avstånd, utan att behöva åka ända fram till dem. För landstigningsförbud 1/4-31/7 gäller en helt gul skylt. Om skylten är gul/röd och delad diagonalt betyder det att även vattenområde ingår i förbudet, tiden är även här 1/4-31/7. Den tredje typen av skylt, gul/röd och vågrät delning, betyder att förbudstiden är 1/2-15/8.

Åsnentillsynen fyller 25 år!

En av Åsnentillsynens första tillsynsmän, Per Olof Jakobsson, patrullerar med båt på Åsnen 1987.

I början av 1980-talet ökade strömmen av turister till Åsnenområdet. Skälet till detta var att en kanotled, Väreundsleden, anlagts genom sjön. Dessutom hade flera turistföretag etablerat sig i området som även de lockade turister till sjön. Problemet var dock att många utländska turister hade dålig kännedom om hur man skulle uppföra sig i den svenska naturen. Detta ledde till problem för många markägare och boende vid Åsnen, folk skräpade ner, tältade på privata tomter, högg ner träd för att få ved, gjorde sina toalettbehov på fel platser samt störde häckande fåglar. Många gjorde också upp eld på ett sådant sätt att skogsbrand uppstod, när det var som värst hade Räddningstjänsten ett 20-tal utryckningar per säsong för att släcka skogsbränder vid Åsnen.

Efter ett krismöte där Länsstyrelsen, Landstinget, Alvesta Kommun, Tingsryds Kommun och Växjö Kommun, LRF och Åsnenföreningen deltog fick dåvarande Skogsvårdsstyrelsen i uppdrag att starta en tillsynsverksamhet i sjön Åsnen. Med start sommaren 1987 började två tillsynsmän åka runt i Åsnen och informera turisterna om allemansrätt och hur man bör bete sig för att inte störa eller förstöra naturen. För att komma till rätta med alla skogsbränderna inrättade Länsstyrelsen ett generellt eldningsförbud som gäller 1/4-30/9. Turister och allmänhet får sedan 1987 enbart elda i särskilt iordningställda eldstäder som finns vid rastplatser och campingplatser.

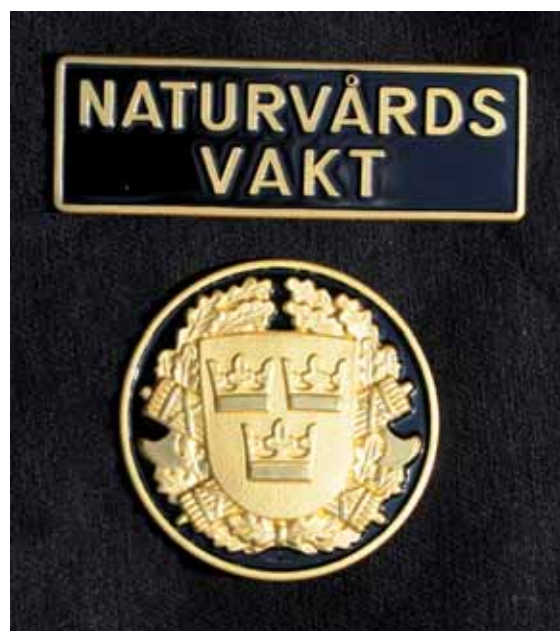
Åsnentillsynens verksamhet har sedan dess utvecklats successivt och är idag ett viktigt verktyg för att kombinera omfattande turism med sjöns känsliga natur. Länsstyrelsen och kommunerna kring sjön har haft ambitionen att bevara sjöns karaktär av orördhet och vildmarkskänsla.

Förutom att med båt patrullera över sjöns yta och dess 72 mil långa strandlinje utövas viss tillsyn med bil. Tillsynsmännen sköter också de 51 stycken naturinfo-tavlor som finns uppsatta kring sjön. Tillsynsmännen delar också ut skriftlig information till alla de turister som de träffar på, information som finns på fem olika språk (svenska, danska, engelska, tyska och polska).

Tillsynsmännen har stor hjälp av de företagare som jobbar inom turistnäringen och har en tät kontakt med dessa (campingplatser, folk som hyr ut stugor, båtar och kanoter). Under de gångna 25 åren har åtta olika personer jobbat som tillsynsmän på Åsnen: Per Olof Jakobsson, Jan Karlsson, Lars Andersson, Lars-Erik Björk, Adriaan Müller, Leif Johnsson, Håkan Woltén och Lars-Olof Hallberg.

Tillsynsmännen har fått en gedigen utbildning genom Naturvårdsverkets kurs för tillsynsmän, grundläggande utbildning för motorbåt (förarbevis), utbildning i fisketillsyn och nu senast en drygt veckolång utbildning till "Naturvårdsvakt". Utbildningen till naturvårdsvakt sker hos Umeå Universitet i samarbete med Polisutbildningen, och en person som förordnas som naturvårdsvakt har ungefär samma befogenheter som en ordningsvakt. En naturvårdsvakt har ett förstärkt rättsskydd, rättighet att avvisa personer och rätt att beslagta jakt- och fångstredskap samt fortskaffningsmedel. Men framför allt ger utbildningen färdighet i hur man skall bete sig i olika situationer samt kunskap i miljölagstiftning och regelverk.

Åsnentillsynen finansieras genom bidrag från Länsstyrelsen i Kronoberg, Alvesta Kommun, Tingsryds Kommun och Växjö Kommun. Tillsynen får dessutom ersättning för arbete som utförs åt Åsnens fiskevårdsområde (fisketillsyn). Huvudman för Åsnentillsynen är Skogsstyrelsen som även förvaltar alla naturreservat i Åsnenområdet.

Information från Åsnens Fiskevårdsområdesförening

För att få fiska i Åsnen krävs fiskerätt eller att man löst fiskekort. Fiskekort finns som dagkort, veckokort, månadskort samt årskort. Fiskekortet gäller för hela sjön men ett billigare årskort giltigt enbart i resp. skötselområde finns också. Kommuninnevånare från Växjö, Tingsryd eller Alvesta har rabatt på årskorten. Fiskekort gäller som familjekort, inklusive barn under 16 år och som fiskar i förälders sällskap. Om barn under 16 år vill fiska på egen hand krävs fiskekort, de får 50 % rabatt på alla fiskekort utom dagkort. Fullständiga regler finns hos fiskekortsförsäljarna och på anslagstavlor runt sjön.

Fiskekort skall medföras vid fiske och uppvisas tillsammans med giltig legitimation vid anfordran! Fiskekort ger inte rätt till vistelse inom fågelskyddsområden med tillträdesförbud!

Fiskerättsinnehavare och sin familj får fiska med spö inom hela sitt skötselområde med samma regler som gäller för en fiskekortslösare. Där han har fiskerätt får han också lägga ut fasta redskap (nät, ryssja, mjärde, långrev etc.). Alla fasta redskap skall vara **tydligt märkta** med ägarens namn, tel.nr och fastighetsbeteckning. **Nät** skall vara utmärkta med **väl synliga bojar** i bägge ändar, nätkoppel skall ha ytterligare bojar (200meter nät = 3 bojar, 300 meter nät = 4 bojar o.s.v.). **Vid varje fiskestämma kommer det klagomål på dålig utmärkning av nät, tänk på regeln väl synliga. En t.ex. mindre vit dunk syns inte bra när det blåser!** Nät skall vittjas minst 2 ggr/vecka och andra fasta redskap minst 1 gång/vecka. För att underlätta för fisketillsynen skall fiskerättsinnehavare kunna styrka sin fiskerätt, enklast görs detta om man uppvisar giltig legitimation då tillsynen medför en fiskerättsägarlängd.

Det är inte tillåtet att överlåta sin fiskerätt till någon annan! Vi har fått en del klagomål på att detta förekommer. Fvo kommer att öka sin kontroll under året för att beivra detta. Redskapen kommer att tas i beslag och en polisanmälan kommer att göras.

Gös: Fiske efter gös är förbjudet under dess lekperiod (1/5 – 31/5) och kommer att kontrolleras av tillsynen (överträdelse innebär böter samt beslagtagen utrustning och fångst).

Krättfiske: Fiskerättsägare får fiska kräftor under tiden 5 augusti till 4 september 2011. Minimimått 10cm. Resultatet skall meddelas till någon i föreningsstyrelserna. Övrig tid gäller kräftfiskeförbud.

Ålfiske: Vi fortsätter att fiska ål, men minimimåttet har höjts till **70 cm**.

Gädda: Minimimått **50 cm**. **Gös:** minimimått **45 cm**.

Öring: Minimimått **40 cm**. **Spegelkarp:** Skall återutsättas. **Mink:** Fångstpremie 300:-

Utsättning 2011: Ålyngel för 160 000:-

Skarv: En treårig skydds jakt på skarv har beviljats av Länsstyrelsen och gäller 2009-2011. Den som tänkt sig att fälla skarv måste ta kontakt med någon i Fvof-styrelsen för fullständiga villkor!! Följs inte Länsstyrelsen villkor kan skyddsjakten återkallas!!

Farledskarta: I år startar arbetet med kartan. Anders Svahnberg, Myrica AB, kommer att starta inmätningen i Åsnens norra skötselomr. Detta kommer att innebära att alla som känner sitt vatten måste hjälpa till med utmärkning av grund och stenar.

Om du vill veta mer om fisket i Åsnen kontakta gärna Åsnens FVOF: Gösta Hyltén-Cavallius 0470/75 42 25, Gösta Johansson 0477/210 00 eller Börje Sigfridsson 0477/200 47.

Förbud mot vattenskoter i Åsnen

I hela sjön Åsnen är det förbjudet att använda vattenskoter. Personer som försöker att trotsa detta förbud anmäls till Polisen och åklagare.

Om du ser någon som kör vattenskoter eller sjösätter en vattenskoter i Åsnen, kontakta omedelbart tillsynsmännen.

Naturaktiviteter vid Åsnen

19 juni *De vilda blommornas dag*

Under en blomstervandring runt bruket kan vi kanske se gökblomster, gul svärdsilja och nattviol. Därefter blomsterbingo för hela familjen.

Trädgårdsmästaren visar blomsterbinderi för stora och för små.

Samling vid Naturum, Huseby Bruk, klockan 13.00.

Kontaktperson: Marie Mårtensson, telefon 0470/75 20 97

3 juli *Livet i den gamla bokskogen i Torne*

En gång täcktes vida arealer runt Åsnen av grov bok- och ekskog. I dag återstår bara små fragment av dessa skogar. Vi kommer att titta efter lavar och insekter knutna till gammal bokskog.

Guider: Helene Pettersson och Jonas Hedin

Samling vid parkeringen, Torne Camping, klockan 11.00.

Kontaktperson: Jonas Hedin, telefon 0470/864 60

13 aug. *Klockgentiana-vandring på Ulvön*

Vi beundrar skönheten hos blommande klockgentianor.

Samling: Vid gamla stationshuset i Ulvö, klockan 13.00

Kontaktperson: Per Ekerholm, telefon 0470/860 13

Mer information om dessa och andra naturaktiviteter under 2011 finns på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

Gå in på fliken "Djur & Natur".

Ny Åsnenkarta

Den karta över sjön Åsnen som Skogsstyrelsen ger ut i samarbete med Länsstyrelsen har kommit ut i en ny uppdaterad utgåva. Kartan är i skala 1:50 000 och tryckt i färg. Kartan är späckad med information som man har nytta av oavsett om man kommer till Åsnen-området i bil, med båt, per cykel eller till fots.

Kartan finns att köpa hos turistbyråerna, hos olika uthyrare, i affärer och på campingplatser.

Senaste nytt om Nationalparken i Åsnen

Ädellövskog vid Agnäs

Naturvårdsverket och Länsstyrelsen arbetar med att ta fram underlag för den föreslagna nationalparken som vi berättat om tidigare. Fältbesök i området har gjorts under hösten och våren. Ett studiebesök har gjorts i Färnebofjärdens nationalpark i Nedre Dalälven som har delvis likartade förhållanden. Företrädare för de tre kommunerna deltog. Arbeta pågår med att ta fram en karta som visar var det finns värdefull natur inom området samt en redogörelse för vilka förutsättningar som behöver uppfyllas för att klara kraven som nationalpark och hur detta skulle kunna tillgodoses. Ett sådant krav är att det finns ett antal attraktiva och tillgängliga besöksplatser.

Informationsmöten är planerade att hållas efter sommaren. Löpande information kommer att läggas ut på Länsstyrelsens hemsida från och med juni under fliken "Djur och natur". Frågor och synpunkter kan framföras till Helene Pettersson tel. 0470/864 56.